

Asia: VN/21702/2022

Hallituksen esitysluonnos esitutinnan salassapitoperusteiden selkeyttämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tulli kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta.

Tullin kannattaa HE-luonnokseen sisältyvää, JulKL 24.1 § 26 kohtaa koskevaa muutosesitystä. Muutos selkiyttää Tullin näkemyksen mukaan säännöstä koskevia tulkintatilanteita.

HE-luonnoksen mukaan uutta 24 § 3 momenttia koskevan esityksen taustalla on korostunut tarve arvioida yksin esitutkintaviranomaisten ja syyttäjän päätösten perusteella sitä, että julkisen vallan käyttö on ollut asianmukaista. Edelleen luonnoksen mukaan julkiseksi voisi tulla enemmän tietoja siitä, millaiset seikat ovat vaikuttaneet siihen, että asia on päättynyt jo esitutkintavaiheessa. Toisaalta esitutinnan rajoittamis- ja lopettamispäätösten sekä syyttäjän ratkaisujen läpinäkyvyyden lisääminen ja niihin kohdistuvan yleisen tiedonsaantioikeuden lisääminen kaventaa rikosprosessiin osallisten yksityiselämän suojaa.

Tulli nostaa esille, että yksittäisissä tapauksissa em. intressien välillä tehtävä harkinta voi olla vaativaa. Näiden intressien punninta voi aiheuttaa hankalia tulkinta- ja rajanveto-ongelmia, kun vastakkain ovat yksityiselämän suoja ja toisaalta (Tullin osalta) esitutinnan toimittamista tai tutkinnan lopettamista koskevien päätösten perusteiden ymmärtäminen.

Em. intressipunninta kuuluu viranomaiselle, joka on ao. päätöksen tehnyt ja joka osaa arvioida päätöksensä perusteita ja niiden merkitystä esitettävän uuden 24 § 3 momentin pohjalta. Jotta tietopyynnöt toimitettaisiin suoraan oikealle taholle eli päätöksen tehneelle viranomaiselle, Tulli esittää, että joko säännöksessä itsessään tai yksityiskohtaisissa perusteluissa selvennetään tätä: Jos on kyse tutkinnanjohtajan tekemästä esitutkinnan toimittamista tai tutkinnan lopettamista koskevasta päätöksestä, on tietopyyntö toimitettava ao. esitutkintaviranomaiselle. Jos asia on

edennyt syyteharkintaan ja on kyse syyttäjän tekemästä päätöksestä, on tietopyyntö toimitettava syyttäjälle, joka antaa vastauksen tietopyyntöön.

Alamäki-Karkiainen Pirkko
Tulli.fi - Valvontaosasto